

lituanika.lt

„Švari kalba – švari galva“

Kalba – kiekvienos tautos išskirtinumo simbolis. Šiandien galime laisvai rašyti ir kalbėti gimtąja kalba, tačiau tam, kad mūsų kalba išliktų, o užaugęs jaunimas ateityje galėtų kurti mūsų šalies istoriją, labai svarbu nuo mažų dienų formuoti jaunosios kartos požiūrį į lietuvių kalbą ir skiepyti meilę jai tose situacijose, kuriose pastarieji atsiduria kiekvieną dieną. Taigi – ir prie kompiuterių.

APIE 8-ĄJĮ MOKSLEIVIŲ KONKURSA „ŠVARI KALBA – ŠVARI GALVA“

ORGANIZATORIAI. Siekiant išsaugoti lietuvių kalbos unikalumą ir paneigti nuostatą, kad ši yra nepatogi kasdieniam bendravimui ir darbui informacinėmis technologijomis, **LR Švietimo ir mokslo ministerija, Valstybinė lietuvių kalbos komisija** ir Europoje pirmaujanti kalbinių technologijų įmonė „Tilde IT“ šiemet jau aštuntą kartą organizuoja 5-10 klasių moksleivių konkursą „Švari kalba – švari galva“.

LAIKAS. 2015 metų konkursas „Švari kalba – švari galva“ vyks **vasario – kovo mėn.**

KONKURSO TIKSLAS. Skatinti jaunąją kartą elektroninėje terpėje vartoti lietuviškus rašmenis ir taisyklingą kalbą – juk visi įpročiai yra išugdomi, ir jaunas amžius – pats tinkamiausias tam metas. Šiandien jaunimas aktyviai naudojami kompiuteriais ir kitomis naujausiomis technologijomis, nuolat bendrauja virtualioje erdvėje, o čia, dažniau nei rašant ranka, kyla pagunda „švepluoti“, vartoti nevertotinus žodžių darinius ir trumpinius.

KONKURSO ESMĖ. Tai smagi proga rašybos ir taisyklingos kalbos žinias patikrinti ir parodyti terpėje, kurioje moksleiviai bendrauja vis dažniau – elektroninėje erdvėje. **Konkursas vyksta internetu.**

Atliekant užduotis **leidžiama naudotis šaltiniais internete**, todėl konkurse svarbus ir „mokymosi dalyvaujant“ elementas. Užduotys suformuluotos taip, jog tiesaus atsakymo šaltiniuose nerasi, o radus taisyklę ar pavyzdį reikia jį tinkamai pritaikyti ir interpretuoti.

Užduotys kiekvienai amžiaus grupei sudarytos atsižvelgiant į valstybinės kalbos mokymosi programą, jos apima kalbos kultūros, gramatikos, šiek tiek – skyrybos ir kitas temas.

DALYVIŲ AKTYVUMAS. Prieš aštuonerius metus vykusiame pirmajame moksleivių konkurse „Švari kalba – švari galva“ dalyvavo kiek daugiau nei du tūkstančiai mokinių, o jau kelerius pastaruosius metus dalyvių skaičius perkopdavo 8,5 tūkstančio. Parėjusiais metais dalyvauti konkurse panoro ir užsiregistravo rekordinis skaičius moksleivių – daugiau nei 11 tūkst.

Išsiplėtė Gegorafija. Praėjusiais metais konkurso „geografija“ išsiplėtė – dalyvauti pakviestas ir užsienyje gyvenantis lietuvių jaunimas. Tokia mintis kilo pastaraisiais metais sulaukiant pageidavimų iš užsienio šalyse veikiančių lietuviškų mokyklų ir mokyklėlių pedagogų. Pirmajame

etape dalyvavo 58 mokiniai iš septynių užsienyje veikiančių mokyklų (Vokietijos, Lenkijos, Baltarusijos, Rusijos, Latvijos) Už lietuviškos raidės ir žodžio puoselėjimą jauniems užsienio lietuviams skiriama atskira nominacija.

ŠIEMET DAUGIAU MOKINIŲ. Šiomet prognozuojamas dar didesnis mokinių aktyvumas, nes pirmą kartą dalyvauti pakviesti ir 5 – tų klasių moksleiviai.

KONKURSO EIGA. Moksleivių konkursas vyksta II etapais, testo forma.

I etapas. Konkurso interneto svetainėje www.lituanika.lt 5–10 klasių moksleiviai konkursines I-ojo etapo užduotis atlieka savo mokyklose ar namuose prie kompiuterių, internetu. Testui išspręsti skiriamas pusvalandis (skaičiuojama automatiškai nuo prisijungimo prie testo sistemos momento, po 30 min. užduotis „užsidaro“).

II-etapas Vilniaus kooperacijos kolegijos auditorijose (vieta dar bus patikslinta). Į jį patenka po 10 daugiausiai balų surinkusių moksleivių iš kiekvienos amžiaus grupės iš visos Lietuvos ir užsienio. Testui išspręsti skiriama pusė valandos.

VERTINIMAS. Abiejų etapų užduotys tikrinamos automatizuotai, programos pagalba. Vertinimo metodika sudaryta ir patvirtinta VLKK, pasitelkus lietuvių kalbos mokytojus-ekspertus.

NUGALĖTOJŲ SKELBIMAS IR APDOVANOJIMAI. Konkurso nugalėtojai skelbiami tą pačią dieną, po II-ojo etapo (po keleto valandų) vykstančiame konkurso baigiamajame renginyje – apdovanojimuose.

Iš viso apdovanojama (įteikiamos padėkos/diplomai ir dovanos):

- penktų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai;
 - šeštų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai;
 - septintų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai;
 - aštuntų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai;
 - devintų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai;
 - dešimtų klasių grupėje (1-3 vietos) – 3 mokiniai ir 3 jų mokytojai.
-
- Už lietuviškos raidės ir žodžio puoselėjimą užsienyje – 1 geriausiai užsienyje gyvenančiųjų tarpe pasirodęs mokinys ir jo mokytojas.
 - Padėka (be dovanų) įteikiama ir aktyviausiai dalyvavusiai mokyklai (daugiausiai mokinių dalyvavusių konkurse) – įteikiama mokyklos atstovui.

Nugalėtojams įteikiami diplomai, Konkurso organizatorių ir partnerių dovanos.

Kadangi apdovanojimai vyksta tą pačią dieną kaip ir antrasis etapas, apdovanojimų šventėje būna gausu dalyvių – į II etapą atvykusių per **100 mokinių, jų mokytojai, neretai – dalyvių tėvai, sesės ir broliai.** Motyvai, skatinantys ateiti į apdovanojimų šventę – tik tada apdovanojimų metu paskelbiami nugalėtojai, taip pat galimybė apsilankyti svarbioje šalies institucijoje ir susitikti su svarbiausiais šalies asmenimis.